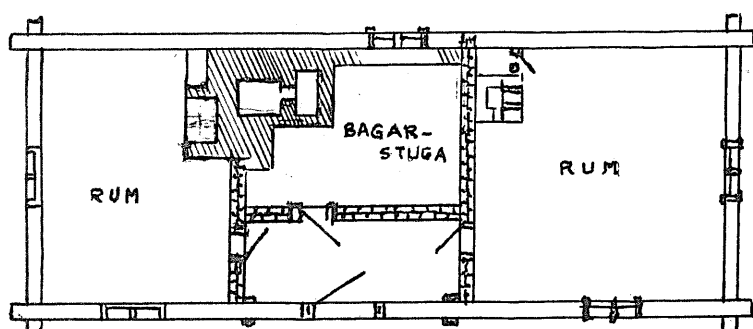
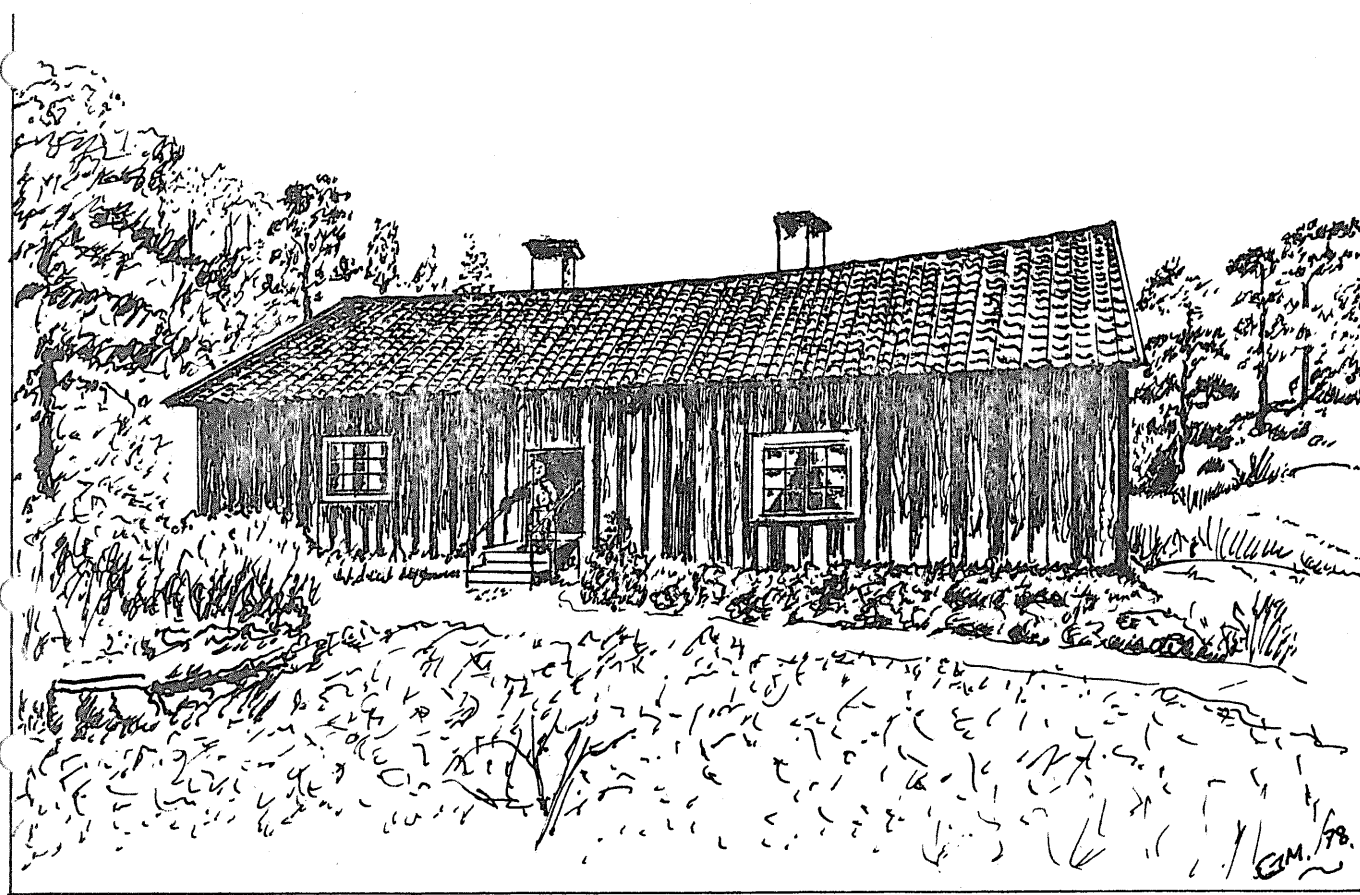

Torpet, (parstugan) var 16 m. lång och mellanväggarna av tegel.

Karlberg

tillhörde Norsborgs gård
antages ha blivit uppbyggt
i mitten av 1700-talet.

Revs år 1935.

Dess läge var strax söder om
Vattenverkets reningsdammar.

Hemliga Utflykten

Den hemliga utflykten år 1978 ägde rum fredagen den 7 april där deltagarna så småningom hamnade på Saltskogs ungdomsgård i Södertälje.

Vi samlades i Trädgårdstorp kl. 19.15 och som vanligt fick vi ett igenklistrat kuvert innehållande vägbeskrivning ifall vi skulle komma bort från sällskapet. Det var en fin kväll fast lite kallt, men nog kändes det att våren var på väg, kanske inte på Trädgårdstorp för där låg fortfarande mycket snö kvar på tomten.

Kl. 19.30 skulle bilkaravanen starta. Det var ett väldigt smusslande för det fanns bara en som visste vägen och det gällde ju då att hänga efter de första bilarna i täten. Nåja, en liten episod inträffade. Vid avtalad tid stack det iväg två bilar. "Hanne" som tänkte att här gäller det att hänga på, kom då som tredje bil. Framkommen till nästa korsning så stack de två bilarna åt var sitt håll. Där stod han då rådvill. Nåja efter en liten stund så kom dock ledarbilen i karavanen, ett c:a 20-tal bilar, och färden mot okända mål kunde börja. Vid Tumba stod ytterligare några bilar med deltagare som anslöt sig. När vi passerade utkanten av Södertälje över bron såg hela karavanen ut som en slingrande orm.

Framkomna till platsen infann sig feststämning redan när vi tågade in i lokalerna där Ros-Marie Hedlund och Inger Falk tog emot och hälsade oss välkomna, Inne i ett rum var det dukat med smörgås öl och läsk till ett 40-tal personer som vi avåt med stor aptit. Alt eftersom stämningen höjdes delades det ut sångblad som

vi sjöng efter akompanjemang av Täljebäljarna.

Därefter dukades borden av ock vi kunde börja dansa.

Senare på kvällen ordnades det med några lekar där fem herrar, två av spelmännen samt Arne, Åke och Leif fick klä av sig på fötterna samt vika upp byxorna till knäna och ställa sig upp på var sin stol. Karin, Elinor och Solveig fick naturligtvis vistas i ett annat rum när detta gjordes. Med förbundna ögon skulle respektive tjej leta rätt på sina killar genom att känna på fötterna. Karin fann sin Arne genom någon konstighet på en tå. Elinor fann sin Åke genom något annat kännetecken. Därimot tyckte Solveig att en av spelmännen stämde in på sin Rolf. Jag förstår henne. Det kan inte vara lätt att känna varandra så väl. Själv tänkte jag, att jag skulle inte känna igen ens om jag fick titta, "alltså på benen bara".

Nästa lek gick ut på att tre herrar skulle krama om var sin lotsasljusstake som man kramar ett ljus. Jag själv som hade fått denna uppgift stod med stora funderingar om hur ska detta gå till. Men Torbjörn, som var en av herrarna fann på råd, Han hittade givetvis Sylvia med ett ljus i handen och nog blev det ljust kramat alltid. Efter detta blev även tjejen med en vas i handen kramad som väl inte var lekens mening. Men man kanske kramas för lite så det gäller att ta alla tjanser. Nåväl kvällen förflöt med många danser av Täljebäljarna där även Ros-Mari förstärkte med sitt dragspel.

Som avslutning får jag skänka ett stort tack till festkommittén för en mycket trevlig utflykt.

Bertil

Dejska
vi fira...

Torsten Fahlén	50 år den	5/7
Elis Rydström	60 år den	6/7
Nils Sandin	60 år den	25/7
Eva Jämtin	70 år den	4/8
Nils Söderberg	60 år den	20/9

=====

Bornsjön runt
per buss den 6 maj

Gilletts vårutfärd i Fornminneskommiténs regi blev mycket lyckad. Färdledare var Sven-Gunnar Broström.

Samling skedde vid Tumba bruk. 21 personer hade hörsammat kallelsen.

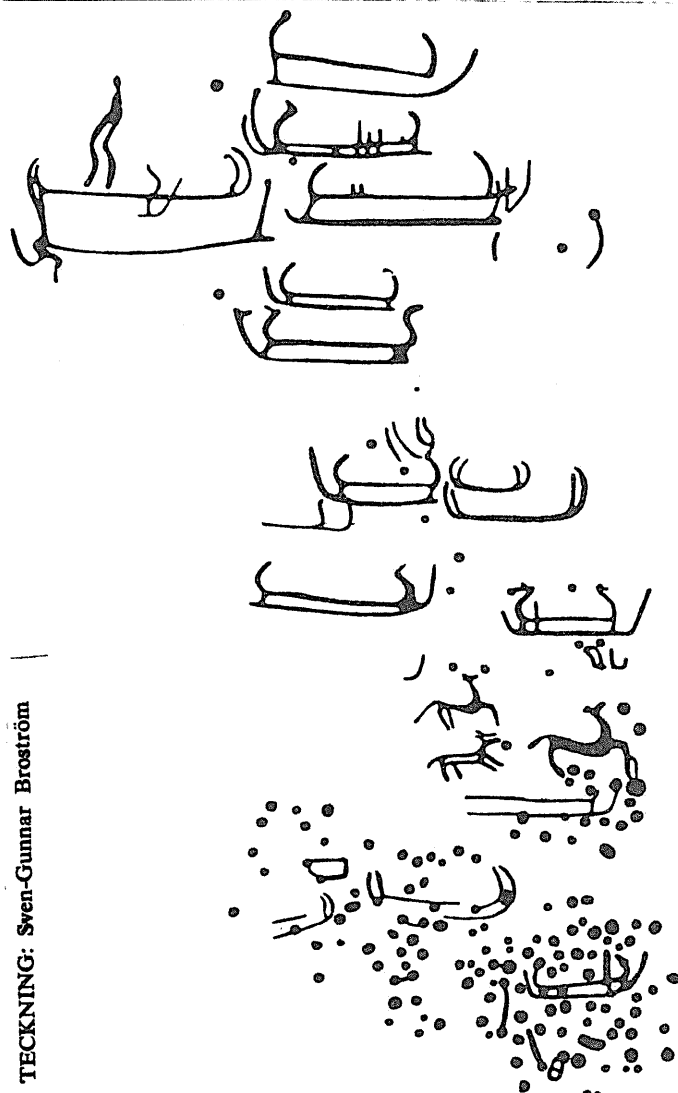
Resultatet av deltagare var ju ej det man hade hoppats på, men det kan ju ha sina skäl, man kanske har en egen torva att pyssla om i början av maj.

Vid Tumba Bruk besökte vi det fina Bruksnuseet där Herbert Carlsson tog emot och hälsade oss välkomna. Herbert tillhör den gamla stammen av papperstillverkare vid Bruket numera pensionerad, han är också medlem i vårt Gille. Vi fick alltså se det väl ordnade museet under sakkunnig ledning. Många fina prov på handgjort papper med konstnärliga vattenstämplar av högsta klass, gamla pappersmaskiner etc.

Vi lämnade det ärevördiga museet och fortsatte färden till Botkyrka kyrka som nyligen restaurerats. Här berättade kyrkvärden Sven Andersson om kyrkans inventarier och om den senaste gåvan i samband med restaureringen nämligen ett nytt fönster i färgmotiv skänkt av Bankdirektör Per Wählin's stärbhus. Dir. Wählin har tidigare under sin levnad skänkt ett fönster i färg med motiv ur den Helige Botvids liv. Båda fönstren har vid senaste restaure-

ringen blivit placerade på kyrkans norra långvägg.

Härifrån styrdes färden till den berömda 3000-åriga hällristningen vid Slagsta.

TECKNING: Sven-Gunnar Broström

Här berättade Sven-Gunnar om dess upptäckt etc. Teckningen gjord av Sven-Gunnar kan också tillhandahållas som vykort.

Bussen förde oss vidare upp på det mångomtalade Aspberget där man hade matrast och njöt av strålande sol och en underbar utsikt över sjön Aspen och den minnesrika Botvidsbygden. Alldeles intill oss låg ännu kvar Botkyrkas största gravröse.

Vi vandrade åter ned till bussen som förde oss till nästa mål Högan-torp i Salem på andra sidan Bornsjön. Vad vi här fick se var den restaure-rade gamla vattenkvarnen som vi hoppades skulle kunna vara igång, men därav blev intet, det var nämligen för litet vatten i dammarna. Kvarnen har ställts i ordning av Stockholms

stad och utgör ett förnämligt kvarnmuseum. Initiativtagaren till detta är Evert Larsson anställd i Stockholms stad.

Som en sista sevärdhet för dagen blev den iordningställda gamla smedjann vid Hallinge gård också den ett museum som tillhör Stockholms stad. Evert Larsson är också upphovsman till att iordningställa smedlan.

Färden gick via Salems kyrka åter till Tumba Bruk där deltagarna hade parkerat sina bilar.

Belåtna med dagen och en studie i ämnet "Lär känna din Hembygd" var slut.

Georg

NYA MEDLEMMAR:

Hjalmar Viklander, Bandhagen
Gunn Fredriksson, Tullinge
Jan Andersson, Södertälje
Stefan Gråfors, Rönninge
Britt-Marie Blomkvist - " -
Maj-Britt Hillbom, Norsborg
Lars-Ove Hillbom, Norsborg
Karin Nordholm Södertälje

Vi hälsa Er hjärtligt välkomna i Gillet. Inom Gillet är vi alla Du.

Styrelsen

Hembygdens Dag i strålande sol

och Trädgårdstorp inbäddat i
fagreste Körsbärsblom vad kan
vad kan man väl mer begära på
en Hembygdsdag?

Hembygdens Dag den 6 maj hade följande program:

Kl. 10.45 var det samling vid Tullinge kyrka där man bevistade Högmässan. Några av våra spelmän medverkade också med musik i kyrkan.

Efter Högmässan ställde man upp utanför kyrkan för att med fana, och standar under klingande spel tåga till Trädgårdstorp för att där fira Hembygdens dag. Spelmanslaget samlade sig på Trädgårdstorps terrass och inledde där med Botkyrkalåten. Gillets ordförande Bo Hammarling hälsade alla välkomna till Trädgårdstorp och förklarade därefter Hembygdens Dag invigd.

Ingegärd Lindström presenterade härefter alla Hantverkare som var placerade på följande platser:

I TRÄDGÅRDSTORP: Spånad, ull, Kardning, Näversöm.

I SLÄTTEN: Knyppling, Vävning, Bakning.

I STOLPLADAN: Skomakeri, Spånkorgs-tillverkning, samt tillv. av handgjort papper.

VID GULA PAVILJONGEN: Linberedning

I SMEDJAN: smide av spik etc.

TRÄSVARVNING: där man svarvade Jojo som fick en strykande åtgång.

BIODLING: visades vid kuporna.

Ute PÅ OLIKA PLATSER: Visptillverkning, Bandtillverkning, Nålbindning, Tovning.

Kl. 14 var det invigning av MORANNAS stuga som förrättades av Botkyrka Kulturnämnds ordförande Kerstin Jordan. Inne i stugan hade Fornminneskommittén visat Gillets Bildarkiv.

En nyhet var en originell Tipstävling som gällde att svara rätt på 12 gamla bruksföremål, dess namn och användbarhet. 3 alternativfrågor på varje föremål, vilken var den rätta? Ett 50-tal personer försökte sig på tipningen.

Och så var det uppvisning i dans av barn- och juniorlagen, Folkdanslaget hade uppvisning i flera vackra folkdanser.

Spelmanslaget lät höra sina låtar både på Logen och i torpen

I Lilla Kaffestugan kunde den som törstade få köpa Glass.

På Logen svarade festkommittén för gott kaffe med hembakat bröd.

C:a 600 personer besökte Hembygdens Dag.

Georg

LÄNSTIDNINGEN Torsdagen den 25 maj 1978

Hembygdsdag på Trädgårdstorp

Mor Annas stuga klar att inviga

BOTKYRKA (LT). Nu på söndag har Botkyrka Hembygdsägille sin traditionsenliga Hembygdsdag på Trädgårdstorp i Tullinge. Det börjar med samling i Tullinge kyrka kl 10.45 där spelmannslaget kommer att spela vid högmässan. Efter gudstjänsten tågar spelmän och övriga medlemmar till Trädgårdstorp under musik.

Där kommer mycket att hända, bland annat ska Mor Annas stuga invigas. Mor Anna var en välskild och märklig "klok gumma" som dog i början av seklet.

Kl. 12.30 hälsar Gillels nye ordförande Bo Hammarling allmänheten välkommen till Hembygdsdagen på Trädgårdstorp.

De som är intresserade av gammalt genuint hantverk bör inte missa ett besök. Man kommer att tillverka handgjort papper, släta korgar och binda vispar. Linbenedning, kardning och bandvävning visas också. Hur man smidde spik förr i tiden kan man få se i smedjan.

□ Folkdans

Folkdansuppväring av seniorer och juniorer samt promenadorientering står också på programmet. Visning av torpstugorna sker under sakkunnig ledning av bl a Gillels sekreter Georg Malmkvist.

Kl 14 kommer kulturrådets ordförande i Botkyrka, Kerstin Jordan att inviga "Mor Annas stuga" som efter många års arbete antligen är invigningsklar. Den stod ursprungligen vid Högbrink i närheten av Björkhaga skola i

Tumba. Hembygdsägillet bad att få överta byggnaden som skulle rivas i samband med breddning av vägen 1968.

Kommunen var valvilligt inställd och hjälpte också till med nedmontering och flyttning till Trädgårdstorp. I februari 1973 började återuppförandet genom kommunens hjälp som ställt både AMS-medel och arbetskraft till förfogande.

I maj samma år var byggnaden under tak. Sedan återstod mycket arbete för Gillels medlemmar, som offrat många fritidstimmar, för att få den klar.

□ Mor Anna

Vem var Mor Anna? Vi saxar ur Gillels eget medlemsblad "Botviksbygden" från 1968. Pensionären Ragnar Jansson som i sin barndom var skjutsosse på Tumba Brink berättar:

— Mor Anna var oriens och hela Södertörns med omnejd mest ryktbara och kloka gumma då det gällde att bota folk och djur. Det berättas att en läkare ansett att smörjning av barn mot engelska sjukvan, vore lämpligt att anförtro mor Anna. Slug och försiktig som hon var, åtog hon sig ej gärna svårare fall. Endast då hon trodde att hennes oljor, grötter, salvor och mediciner kunde göra nytta, ordinerade hon sådant.

Hon tog aldrig betalt efter någon bestämd taxa. Betalningen var frivillig efter råd och lägenhet.

Hon kunde även låta åder. Många liter blod hann hon tappa av svenska folket under sin livstid.

— Sin största ryktbarhet nådde hon dock ej som kvacksalverska. Hon kunde säkrare än andra kloka gubbar och gummor bota folk och få med andra medel än vanlig läkekonst. Detta tycktes hon göra så bra att hon hade allmogens förtroende i oinskränkt grad.

— Stöpnig av smält bly i vatten förekom ofta och även kortleken kom till användning i många fall. Stulet gods kunde hon också skaffa tillrädda. Bland annat kunde

□ Så här såg mor Annas stuga ut för en vecka sedan. Ännu återstår en hel del arbeten innan stugan är invigningsklar.

hon genom att slå ånger på den skyldige få denne att återställa vad som orätt erhållits.

Ragnar Jansson fortsätter: Jag själv besökte Mor Anna, då jag hade besvärliga bölder på halsen som jag ville ha bort. Hon ordinerade; borra hål i en ek, tag av plåsterlapparna och stoppa dem i hålet och sätt en plugg för. Det skall vara en torsdag i solnedgången och du skall stå vänd mot solen när du gör det. Du får ej vända dig om på hemvägen. Bölderna gick snart bort efter detta.

ROWER

□ Febril verksamhet råder för att få mor Annas stuga klar till invigningen på Hembygdsdagen. Gillels medlemmar Karin Mattsson och Rose-Marie Hedlund målar fönsterluckor.

I äldre nummer av Botviksbygden fanns det ibland med en bildbilaga som var uppskattad av läsarna. Idén att publicera foton i tidningen är värd att tas upp igen på nytt - eller hur?

Att man placerade in alla foton på en enda sida tidigare berodde på att det var tekniskt enklast och billigast så. Jag har emellertid tillgång till en utrustning för att framställa rasterade papperskopior. Metoden kräver inga extra arrangemang från tryckeriets sida vilket gör det möjligt att sprida ut bilderna på flera sidor vid originalmontaget.

Hur det tar sig ut kan du se i det här numret av Botviksbygden. Vanligtvis brukar tryckresultatet bli mycket bra och slår det väl ut i den här testningen så tänker vi fortsätta på den inslagna vägen.

Roland

Äger du en fiol, nyckelharpa, klarinett, dragspel eller något annat instrument som du vill lära dig spela låtar på? I så fall är det god tid att anmäla sig till kurser i sommar.

Folkmusik- kurser

I Österbybruk kommer det att ordnas tre veckokurser. Två av dessa är för rena nybörjare på fiol och nyckelharpa. Dit kan man åka utan att kunna en enda låt eller not.

Den första kursen är för enbart nybörjare på nyckelharpa. Den är mellan den 11 och 16 juni. Det är den dyraste av kurserna och kostar 955:- kronor. Detta beror på att man bor på hotell och får alla måltider där.

Den andra kursen är för nybörjare på både fiol och nyckelharpa. Den pågår den 25 till 30 juni och kostar 510:- kronor. På denna liksom på den tredje kursen, så bor deltagarna på kursgården (dvs Österby Herrgård) och får sova lite mera primitivt i egna sovsäckar. Maten kommer färdiglagad från hotellet men frukost och fika får deltagarna ordna själva i köket. (Men allt ingår i priset).

Den tredje kursen är för alla som spelar något instrument, men man behöver inte nödvändigtvis ha spelat låtar förut. Priset är även för denna kurs 510:- kronor. Den pågår 9 - 14 juli.

Deltagarantalet är cirka 36 personer per kurs och dessa delas i sin tur upp i fyra grupper efter kunskapsnivå. (Man väljer själv vilken grupp man vill tillhöra).

Utlärningen av låtar sker helt på gehör. Förutom att man lär sig låtar, så brukar det ingå lite av notkunskap. (om man inte redan kan noter). Man får lära sig "kompa" och göra enkla andrastämmor. (på gehör). Sedan kan det hända att man får lära sig några enklare eller svårare folkliga danser (frivilligt).

Kurserna är alltså på Österby Herrgård, som är ett underbart ställe att vara på. Det ligger alldeles intill en sjö.

På kvällarna är det öppet hus på herrgården och då är även vänner och ortsbefolkningen välkomna. Då blir det dans och musik och garanterat väldigt roligt. Det brukar även bjudas in gästspelmän på kvällarna, t ex Eric Sahlström, Viksta-Lasse, Ivar och Kurt Tallroth (dessa bl a var där förra året). Ceylon Wallin brukar förresten också komma.

De som är intresserade av att gå på någon av de här kurserna kan ta kontakt med Studieförbundet Vuxenskolan, N.Slottsgatan 6, 752 20 Uppsala. Postgiro 10154-3.

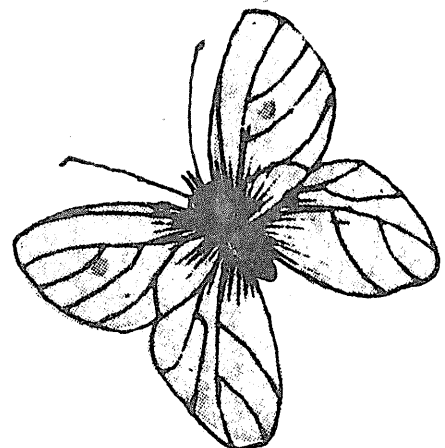
Vill ni veta mera så får ni gärna kontakta Leif Alpsjö som är den ansvarige kursläraren. Telefonnumret till Leif: 0295/300 24.

Men kom ihåg att det är väldigt bråttom! Vill man ha en chans att komma med får man anmäla sig snarast.

Sommarhälsning

Maria

PS Om kursen skulle råka vara fulltecknad, så ge inte upp, utan ställ dej på reservplats. Chansen är ganska stor att man kan komma med ändå, även om man hamnar långt bak i kön. DS

Massor av spelmansstämmor

I sommar kommer det som vanligt att anordnas en mängd spelmansstämmor runt om i landet. Dels de stora stämmorna som t ex i Delsbo och Bingsjö, som har blivit något av stora folkfester, och dels mindre lokala stämmor. Ofta finns det tillfälle till dans, både gammeldans och polskor.

Maria

Södermanland

- 24/6 **Julta skans**
2/9 **Spel- och dansträff i Sparreholm**

Uppland

- 3-4/6 **Tierp**, där Upplandsschottisen börjar på lördagen och spelmansstämman hålls på söndagen
11/6 **Gås-Andersträffen, Björklinge**
17-18/6 **Österbybruk**, med bl a nyckelharpsbedömning
22-23/7 **Vendelstämman**, eller som den ibland kallas **Eric Sahlströmstämman**
30/7 **Spelmansträff vid Kista hembygdsgård, Vaddö**
6/8 **Valö spelmansstämma**
27/8 **Ungdomsstämman i Kungsängen**
28/10 **Uppsala**. Upplands spelmansförbunds traditionella stämman i Universitetsaulan

Värmland

- 9-11/6 **Ransätersstämman**
26/7 **Spelmännens kväll, Gammelvala, Brunskog**

Västerbotten

- 3-4/6 **Lycksele**. Västerbottens spelmansförbund håller halvårsmöte på lördagen, på söndagen spelmansstämma
8-9/7 **Hembygdsgårdarna, Vilhelmina**
16/7 **Åsele marknad**, där bl a spelmän medverkar
29-30/7 **Gammlia, Umeå**. Hembygdsgäst med stämman

Västergötland

- 3-4/6 **Eggvena Hembygdsgården**
10-11/6 **Nolhaga, Alingsås**
17-18/6 **Mariestad**
30/7 **Balteryd, Tibro**
6/8 **Läckö slott**
12-13/8 **Fornbyn, Skara**
3/9 **Ramnaparken, Borås**

Västmanland

- 11/6 **Västerfärnebo**
5-6/8 **Folkdansträff och spelmansstämma vid Väsby kungsgård, Sala**
20/8 **Västanfors**
4/9 **Linsködefesten på Vallby friluftsmuseum, Västerås**
29/10 **Spelmansstämma i Norberg**

Dalarna

- 10/6 **Siljansfors skogsmuseum, Mora**
3-4/6 **Västerdalsstämman** som i år hålls i **Lima**
17/6 **Bogården, Söderbärke**
1/7 **Sunnansjö, Grangärde**
1-9/7 **Musik vid Siljan**, den stora musikfesten med många folkmusikinslag i **Leksand** och **Rättvik**
5/7 **Bingsjöstämman**
8/7 **Solleröparken, Sollerön**
15-16/7 **Stämman för visor, lekar och låtar. Lindesnäs bruk i Näs**

Dalsland

- 4/6 **Snarhögsgården, Åmål**
2/7 **Gammelgården, Bengtsfors**

Gästrikland

- 11/6 **Högbo**, ingående i de sk **Högbodagarna**
5/8 **Österfärnebo**
13/8 **Torsåker**

Halland

- 4/6 **Folkmusikens dag, Laholm**
2/7 **Folkmusikens dag, Varberg**

Hälsingland

- 18/6 **Alftastämman, Alfta**
25/6 **Östräffen, Bergsjö**
25/6-2/7 **Hälsingeveckan** som bl a innehåller uppspelningar för Zornmärket
2/7 **Delsbostämman**
16/7 **Bjuråkersfesten**, folkdansstämma
30/7 **Volasdag** vid hembygdsgården, **Edsbyn**
6/8 **Hembygds- och spelmansfest, Hassela**

Medelpad

- 8-9/7 **Stöde**, med stark tonvikt på vissången

Norrbottn

- 17-18/6 **Gammelstad, Luleå**. Stämman firar femårsjubileum med bl a nordiska gäster

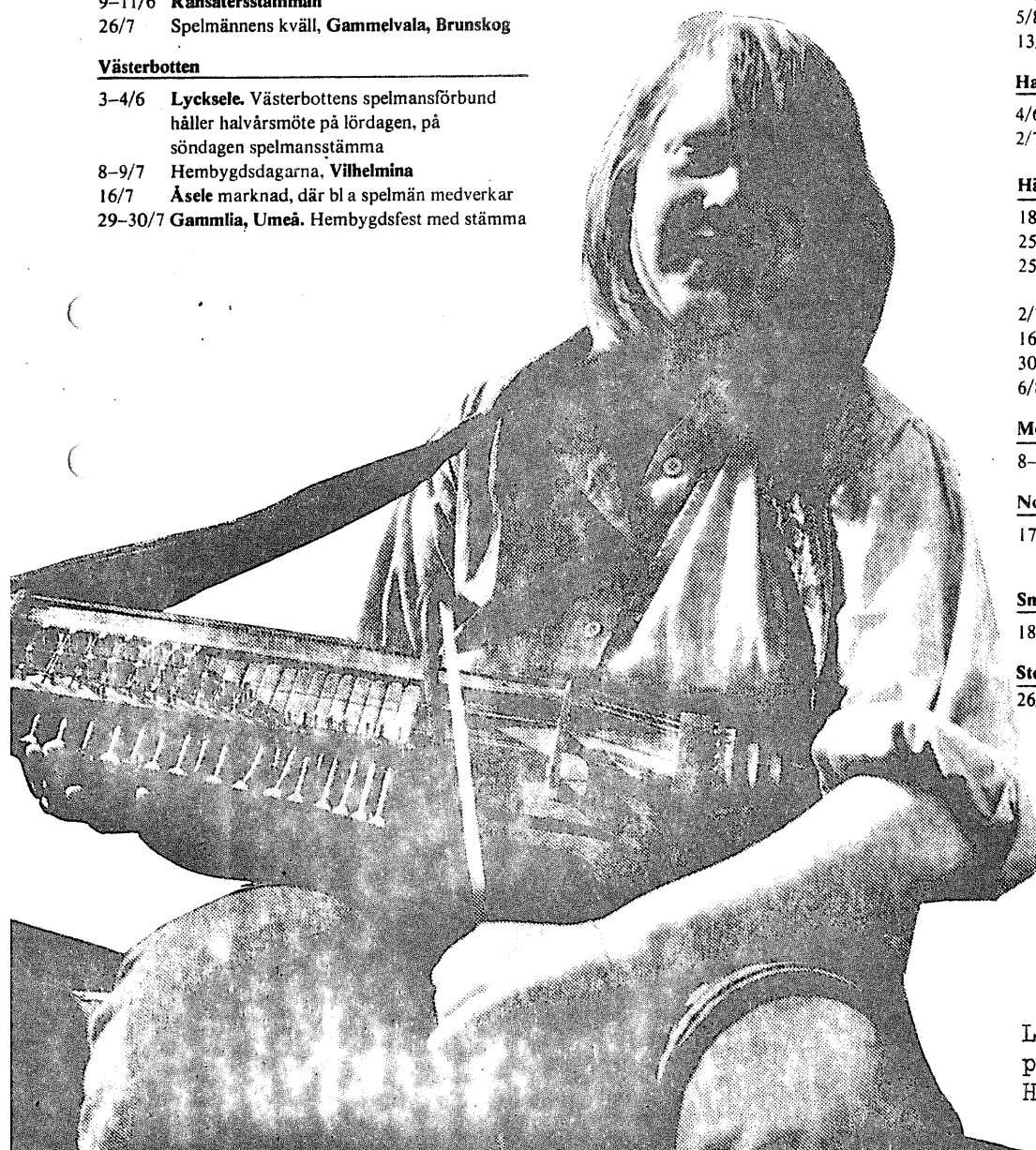
Småland

- 18/6 **Grännaberget, Gränna**

Stockholm

- 26/8 **Farsta gård**. Stockholms spelmansgilles egen stämman

Lotta Franzén spelar polskor på nyckelharpa. Hembygdsgäst 1978

Vårt märke -en symbol värd att akta!

Att det är Georg Malmkvist som tecknat vårt föreningsmärke visste du väl?

Tyvärr försvann hans ursprungsoriginal på ett tidigt stadium av Gillets historia. Man har då istället använt sig av gamla tryck av märket som original vid kliché-tillverkning o d. Följden har så småningom blivit att märket blivit luddigt och oskarpt i tryck.

Nu finns ett nytt original upp-tecknat. Dessutom finns ett par varianter för olika tryckalternativ och användningsområden.

Jag har gjort kopior av originalen till de olika alternativen som är:

- Svart/vit version
- Flerfärgsutförande enligt en bestämd färgskala (svart, blått och grönt).
- Svart/vit version omgiven av en ranka.
- Flerfärgsutförande med ranka.

Utförandena med rankor är endast avsedda att användas i högtidliga sammanhang som godkänts av styrelsen. Ex.vis vid jubiléer och liknande samt på fanor och standar.

Vårt märke är en symbol för det vi representerar och vill värna om. Vi måste vara aktsamma om det och se till att det återges på bästa sätt. Det gör man genom att använda godkända reprokopior vid klichéring eller offsetmontage o d.

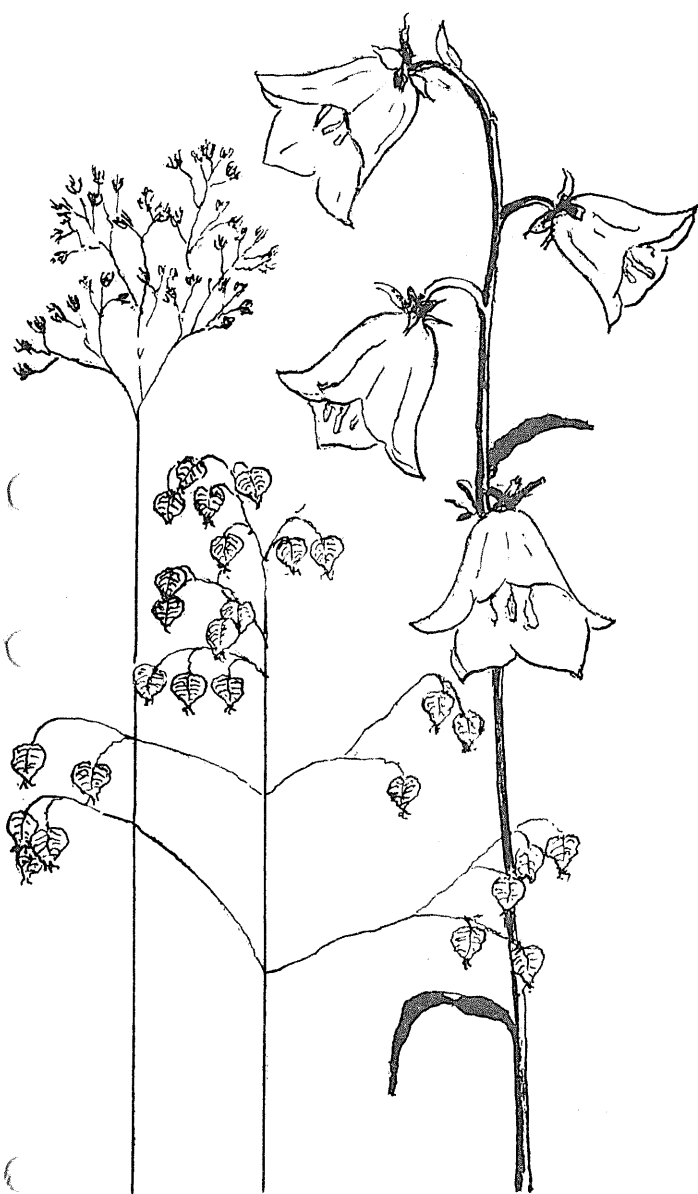
Alla gamla dåliga avtryck av märket bör också bytas ut vid ombeställning av trycksaker mm.

Originalen finns hos mig och de som vill ha godkända kopior kan kontakta

Gillets standar med märket omgivet av en guldgul ranka premiärvisades på Hembygdens dag förra året.

Poland

Vi behöver din hjälp
under midsommardagarna.

Hjälp till: Kaffeserveringen,
Korvförsäljning
Glassförsäljning
Amerikanska Lotterier
Tombolor
Götter och Cigaretter
Läskedrycker etc.

Ar du hemma i Midsommar hoppas vi
på din värdefulla hjälp.

RING då omgående till Bo eller
Inger Hammarling.
Tel. 0753/51783 och anmäl
tid och vad du skulle vilja
hjälpa till med.

Midsommartest på Trädgårdstorp enligt följande program:

MIDSOMMARAFTON.

- Kl. 14 Midsommarstången reses
samt lekar.
" 15 Folkdansuppvisning
" 16 Skämttävlingar och lekar
" 17 - 19 Paus
" 19 - 20 Gammaldans
" 20 - 01 Dans

För musiken svarar Gillets Spelmans-
lag och Bo Gunnars trio.

Entré 15:-
Barn under 12 år fritt.

MIDSOMMARDAGEN:

- Kl. 14 Spelmansstämma hela dagen
" 16 Ingrid Lindström, Tullinge,
Premier med sång och gitarr.
" 17 Fotboll Dam- o. gubblaget
" 18,30 Folkdansuppvisning
" 19 - 22 Gammaldans
Entré 15:-
Barn under 12 år fritt

Fri dans båda dagarna.

Torpstugorna och smedjan samt
Bodlingen kommer att visas.

För övrigt: Kaffeservering och sed-
vanliga basarattraktioner.

Ans. utgivare Bo Hammarling
Redaktionskommitte
Georg Malmkvist Tel. 08 7781711
Inger Falk " 0755 66563
Arne Mattsson " 0158 12254
Roland Wester " 08 7781509

Redaktion, Malmgårdsbacken 2
14600 Tullinge

Manus. till nästa n:r senast den 15/9